

अगम्यामितिच्छेदः ननिदितांस्त्रियमगमः किंनगतवानसि असत्कृतांमलिनवस्त्रादिना नागमः किम् नोत्तमैः अनुत्तमैः समैरित्यर्थः असमैरधमैर्वा किंनपराजितोऽसीत्यर्थः ॥ ४२ ॥ संभोजनाहान्द्विद्वाल्बालकांश्च किंस्वित्पर्यभुङ्क्थाः त्यक्त्वाभुक्तवानसि किम् अक्षमं कर्तुमयोग्यं यत्तन्नकृतवानसि किम् ॥ ४३ ॥ नित्यं सदाप्रेष्ठतमेन हृदयेनांतरंगेण स्वबंधुना श्रीकृष्णेन रहितः शून्योऽस्मीति मन्यसे अन्यथा ते रुक्मनः पीडानघटेत ॥ ४४ ॥ इति प्रथमे टीकायां चतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ कलिप्रवेशमालक्ष्यधुरं न्यस्य परीक्षिति आरुरोहनृपः स्वर्गमिति पं

कच्चित्त्वं नागमोऽगम्यांगम्यां वाऽसत्कृतांस्त्रियम् ॥ पराजितो वाथ भवान्नोत्तमैर्नासमैः पथि ॥ ४२ ॥ अपिस्वित्पर्यभुङ्क्थास्त्वं संभोज्यान् द्विद्वाल्बालकान् ॥ जुगुप्सितं कर्म किंचित्कृतवान्नयदक्षमम् ॥ ४३ ॥ कच्चित्प्रेष्ठतमेनाथ हृदयेनात्मबंधुना ॥ शून्योऽस्मि रहितो नित्यं मन्यसे तेऽन्यथानरुक् ॥ ४४ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे प्रथमस्कंधे युधिष्ठिरवितर्कानामचतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ सूत उवाच एवं कृष्ण सखः कृष्णो भ्रात्रा राजा विकल्पितः ॥ नानाशंकास्पदं रूपं कृष्णविश्लेषकर्षितः ॥ १ ॥ शोकेन शुष्यद्ददनलत्सरोजो हतप्रभः ॥ विभुंतमेवानुध्यायन्नाशक्रोत्प्रतिभाषितुम् ॥ २ ॥ रुच्छ्रेण संस्तभ्य शुचः पाणिना मृज्य नेत्रयोः ॥ परोक्षेण समुन्नद्धप्रणयौत्कण्ठ्यकातरः ॥ ३ ॥ सख्यं मैत्रीं सौहृदं च सारथ्यादिषु संस्मरन् ॥ नृपमग्रजमित्याहवाष्पगद्गदया गिरा ॥ ४ ॥ अर्जुन उवाच वंचितोऽहं महाराज हरिणा बंधुरूपिणा ॥ येन मेऽपहतं तेजो देवविस्मापनं महत् ॥ ५ ॥

चतुर्दशोऽब्रवीत् ॥ १ ॥ कृष्णोऽर्जुनः आविकल्पित इति छेदः नानाशंकास्पदं रूपं मालक्ष्य विकल्पित इत्यर्थः प्रतिभाषितुं नाशक्रोदित्युत्तरेणान्वयः तत्र हेतवः कृष्णविश्लेषेण कर्षितः कृशः कृतः ॥ १ ॥ शोकेन हेतुना वदनं च लृच्च त एव सरोजे शुष्यती वदनसरोजे यस्य सः हताप्रभातेजो यस्य सः ॥ २ ॥ शुचः शोकाश्रूणि यान्युद्रच्छंति तानि नेत्रयोरेव संस्तभ्य गलितानि च पाणिना आमृज्य परोक्षेण दर्शनागोचरेण श्रीकृष्णेन हेतुना समुन्नद्धमधिकं यत्प्रेमौत्कण्ठ्यं तेन कातरः व्याकुलः नृपमित्याहेत्युत्तरेणान्वयः ॥ ३ ॥ सख्यं हितैषिताम् मैत्रीमुपकारिताम् सौहृदं संबंधितां च बाष्पेण कंठावरोधात् गद्गदया ॥ ४ ॥ येन मां वंचयता देवान् विस्मापयति यत् ॥ ५ ॥